

PRENUMERATA:

w Łodzi:	
Rocznie	rs. 6
Półrocznie	„ 3
Kwartalnie	„ 1 k. 50
Miesięcznie	„ 30
w KRÓLESTWIE I CESARSTWIE:	
Rocznie	rs. 8
Półrocznie	„ 4
Kwartalnie	„ 2

Prenumeratę na „Dziennik Łódzki” w Warszawie przyjmuje skład Henryka Hirsfelda, przy ulicy Mazowieckiej, Nr. 16, wprost Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego. Tamże nabywać można pojedyncze numery „Dziennika.”

Cena pojedynczego numeru 5 kop.

KALENDARZYK.

Dziś: **Nowy Rok.**
Jutro: N. 1-4 po Nowym Roku. Makarego Opat.
Wschód słońca o godz. 8 min. 10. Zachód „ o 3 min. 55.
Długość dnia godz. 7 min. 45. Przybyło dnia go. 0 minut 5.

Biurow Redakcyi i Administracyi
ulica Piotrkowska, hotel Hamburski Nr. 275.

Adres telegraficzny:
„DZIENNIK” ŁÓDŹ.

Ogłoszenia przyjmuje i drukuje w Biurach Ogłoszeń Rajchm. i w Łodzi.

Rękopisy nadesłane bez zastrzeżenia—nie będą zwracane.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za jeden wiersz pełnym lub za jego miejsce 6 k., a następstwem: za 2 razy 5%, za 3 razy 15%, za 4 razy 20 %, za 5 razy 25%, za 6 razy i więcej 30%.

Nekrologi: za każdy wiersz 10 kop.

Reklamy: za każdy wiersz 12 kop.

Stałe i wierszowe ogłoszenia adresowe po rs. 2 miesięcznie.

Od należności przewyższających 10 rs. odsetek 5%.

DZIENNIK ŁÓDZKI

pismo przemysłowe, handlowe i literackie.

St. Petersburgskiego Towarzystwa ubezpieczeń transportów

w komunikacji rzecznej, morskiej i lądowej;

TRANSPORT TOWARÓW oraz

ubezpieczeń od OGNIA

NADIEŻDA

podaje niniejszemu do publicznej wiadomości, że z dniem dzisiejszym powierzył kierownictwo swej Agencji w Łodzi panu

Juliuszowi Friedstein

Telefon. Kantor, przy ul. Zawadzkiej, dom pastora Rondthaler.

1502-2-1

Numer następny wyjdzie we wtorek.

BULETYN TYGODNIOWY

WYWOZU WYROBÓW ŁÓDZKICH

W zeszłym tygodniu sprawozdawczym od dnia 12 do 18 grudnia włącznie, wywieziono głównych wyrobów łódzkich:

- 1) przędzy wełn. i baw. w kom. kraj. 948 pud.
- 2) „ „ „ „ do Cesarstwa 2,106 „
- 3) tkanin wełn. i baw. w kom. kraj. 15,680 „
- 4) „ „ „ „ do Cesarstwa 22,174 „

W poprzednim tygodniu od dnia 5 do 11 grudnia wywóz wynosił:

- 1) przędzy wełn. i baw. w kom. kraj. 976 pud.
- 2) „ „ „ „ do Cesarstwa 2,091 „
- 3) tkan. wełn. i baw. w kom. kraj. 14,732 „
- 4) „ „ „ „ do Cesarstwa 23,010 „

Średni wywóz tygodniowy w r. b. od dnia 13 stycznia do 18 grudnia:

- 1) przędzy wełn. i baw. . . 2,877 pud.
- 2) tkanin różn. rodz. . . 38,378 „

Średni wywóz tygodniowy w latach po-

przech, w przecięciu z całego roku (w pu-

	przech. baw.	tkaniny
w rok 1881	2,704	18,530
„ 1882	2,461	21,150
„ 1883	2,918	23,986
„ 1884	985	27,018
„ 1885	3,105	27,770

Od Redakcyi.

Obniżenie ceny Dziennika Łódzkiego.

Niejednokrotnie dochodziły nas ze strony prenumerat-ów głosy, żądające obniżenia ceny przedpłaty. Zgodnie z temi życzeniami, wstąpiliśmy z podaniem do zarządu rasy, na które otrzymaliśmy odpowiedź przychylną. Pospieszamy tedy zawiadomić prenumerat-ów, że Dziennik Łódzki od Nowego Roku kosztować będzie:

w Łodzi: w Królestwie i Cesarstwie:

Rocznie . . .	rs. 6	rs. 8.
Półrocznie .	rs. 3	rs. 4.
Kwartalnie .	rs. 1 k. 50	rs. 2.
Miesięcznie .	— k. 50.	

„Nowosti” o przemyśle rosyjskim.

W sprawie rzekomego antagonizmu przemysłu fabrycznego Królestwa Polskiego, a respective Łodzi z przemysłem wewnętrznym Cesarstwa, tyleśmy już czytali nieuzasadnionych napaści, naiwnych zarzutów i „dobrodusznych” planów, zdradzających zdumiewający brak elementarnych pojęć o naukach społecznych i ekonomicznych, iż z przyjemnością do tego chóru dodać nam przychodzi głos świeży, tym razem wyjątkowo nieuprzedzony i ściśle obiektywnie rzecz traktujący.

Mówimy tu o artykułach, pomieszczonych w ostatnich (324 i 325) numerach gazety „Nowosti,” p. t. „W kwestyi fabrycznej i o technicznym przygotowaniu kierowników naszych przedsiębiorstw przemysłowych.” W oparciu na szerszej podstawie rozumowaniu, pismo powołuje się na cyfry i dane, jakie zawiera „Wykaz fabryk i zakładów przemysłowych.” Cyfry te stawiają jako ściślejszą zbieżność przemysłu wewnętrznego Cesarstwa od rynków wewnętrznych, gdyż fabrykaty rosyjskie znajdujące się tylko wewnątrz kraju popyt, na rozwój którego wpływa ekonomiczne położenie ludności. Tak np. p. minister finansów konstatuje w najpoddańszym raporcie za r. b. fakt osłabienia popytu na wyroby krajowych fabryk i czyni takowy zależnym od upadku cen na zboże. Wywołało to zmniejszenie dochodu rolników, a w następstwie zmniejszenie popytu i kryzys w różnych gałęziach gospodarstwa narodowego. A oto, co nam powiada cyfry z powyższej przytoczonego źródła zacierpięte:

W 1882 roku, w jedenastu głównych gałęziach przemysłu, funkcjonowało 7,464 fa-

bryki, z produkcją wartości 526,6 milionów rubli, a w 1884 r. cyfra tych fabryk spadła do 7,010, a wartość produkcji do 469,4 mil. rs.; zmniejszenie to przypadało głównie na przemysł bawełniany, wartość rocznej produkcji którego w 1882 r. wynosiła 208,4 mil. rs., w r. zaś 1883 spadła do 186,9 mil. rs., a w 1884 r. do 171,1 mil. rs. Wartość produkcji fabryk sukienicznych z 93,7 mil. rs. w 1882 r., spadła w 1884 r. do 76,1 mil. rs. To samo dało się zauważyć i w innych gałęziach fabrykacji.

Naturalnie, redukcja taka wywołuje niebezpieczeństwo dla dobrobytu ludności robotniczej kryzys i wykazuje, jak efemerycznym jest każdy wzrost przemysłu fabrycznego, nie rachujący się z popytem na rynkach wewnętrznych. Kryzysy te wywierają zgubny wpływ na dobrobyt kraju, co staje się jasnym, jeśli zważymy, że w ostatnich czasach funkcjonowało w Cesarstwie i Królestwie Polskiem 12 fabryk, z obrotem wyżej 5 mil. rs., 39 — od 3 — 5 mil., 36 — od 2 — 3 mil., 124 — od 1 — 2 mil., 335 — od 500,000 — 1 mil. i 872 — od 100,000 do pół miliona rubli i że zamknięcie kilku fabryk z pierwszej kategorii, już wtrąca w niedostatek robotników.

Zastępuje na uwagę f. nie produkcji przypadło wyłącznie przemysłowi W Królestwie Polskiem ko do tem wyłączni przemysły wielkie: ilość fabryk się z ogólna produkcja np. w 1882 r. funkcy 1,387 fabryk i zakładów produkują na 83,7 mil. 1,249, z produkcją już zwiększenie to dotyczyło przemysłu bawełnianych, których produkcja się z 30,6 mil. do 41,1 mil. rs.

„Fakt znacznego powiększenia produkcji fabryk i zakładów przemysłowych w Królestwie, — mówią, przytoczywszy powyższe dane, „Nowosti,” — wobec jednoczesnego zmniejszenia takowej w fabrykach właściwie rosyjskich, był właśnie powodem do uderzenia na alarm w obozie fabrykantów

1887.

Refleksye. — Moral noworoczny. — Do czytelników. — Najszersze życzenia. — Bilans. — Wroźby. — Przykre wspomnienia. — Co dał poezyjny rok stary. — Dwa słowa o przemysle krajowym. — Nowe wydawnictwa. — W szpitalu dla chorych na ospę. — Towarzystwo lekarskie, muzyczne, subiektyw handlowych, z nawiasem przy każdej pozycji. — Dużo drobniejszych.

Rzuciłbym życzeń garść...

Obyczaj każe... A tak, obyczaj! Kto jednakże sądzi, że to łatwa sprawa, tego proszę w tanię — niechaj usiadzie przed tą kartą białą, co zda się w oczy rzucić mi sztyderstwem niewysłowionem...

W lichy sprząt doprawdy czekać się przestacza w pozytywnym krańcowego czasach, skoro gorętsze słowa każde, zanim z ust wyjdzie, krzepnie już, stygnie i kamieniem napowrót do myśli wraca.

Ale coż słowa?... Dziel czyni działalność rzeczywista lub usiłowana, ale skrzętna, gorączkowa... Jeżeli w czem błędzi, to w tem może, iż zapomina czasem oprzeć się na sercu. Prawda, że baśni o sercu słucha się dziś niby operetki nowej... Wre walka o byt, zgłodziła, nienasycona, — pędzi bez wędzidła przed krzywdę, honor bliźniego, ogień i zbrodnię, a do pogoni wścieklej przygrywa jej orkiestra piekielna, złożona z krzykliwych klarynetów... To początek symfonii przyszłości, skomponowanej na temat najsprzeczniejszych prądów, wiodących społeczeństwo nieomylnie na drogę prawdy...

Oj! oj! niechże kto rękę mi poda, bo wlażem w morały jak w błoto. Dziękuję wam łaskawe czytelniczki... W porę przypomniałem sobie, że przyzwyczajone jesteście, aby wam kronikę niedzielną wraz z herbatą przynoszono do łóżeczka. Więc ja w tej chwili rozmawiam z wami? Jakżem szczęśliwy! Stroję się w uśmiech najwz-

czniejszy i składam wam życzenia noworoczne, — wy w zamian chciecie nadesłać po rubelku na wpisy dla uczniów...

Do niejedynej z was bieży i tej chwili boba małe, ubrane świąteczne — i drżące, ze łzami w oczach wieszkuje zdrowia i długiego życia... Będą to bezwzględnie najszerwsze słowa, jakie świat w dniu dzisiejszym usłyszy. Ocz znaczą inne na jakie w ciągu dni kilku wysłać się będzie galanterya?

Tak więc zamknął bilans rok star i poszedł spać, czyli — stoczył się w przepaść zapomnienia — mówiąc językiem poetw... Jeżeli kto wierzy, że następny lepszy będzie, — ja nie mam nic przeciwko temu. Ba! gdyby to w dniu 31 grudnia, wraz ze starym kalendarzem rzucić można w przepaść wszelkie biedy i zaśpiewać im *de profundis*... Ale stary rok, to figlarz! zrobił bilans i poszedł sobie, a deficyty zostawił swemu następcy do uregulowania.

Kumoszki gwarzą przy darcu pte- rza, że po roku 1887 ym niema się czego dobrego spodziewać. Nie podoba im się siekierka na końcu cyfry, która będzie podobno ciosać ludziom kołki na głowie; mówią, że utrapienia, które rozpoczęły się w roku zeszłym, trwać będą dalej, aż do roku 1888, w którym trzy osiemki z tłustymi brzuskami, sprowadzą na świat same szczęśliwości. I tak: na każdym zdźble zboża wyrosną trzy kłosa, a każdy kłos da sto ziarn; będzie go tyle, że ziemia nie spłaca niem od razu, w naturze, wszelkie raty towarzystwa i długi wekslowe. Każde drzewo obrodzi dwa razy, trawy na łąkach rość będą pod kosa, a wełna na owcach pod nożycami. Skutkiem tego nastąpi do nas wędrowka inwentarza ze wszystkich stron świata, a w wyrobach wełnianych, nie wyjmując oczywiście normalnej odzieży Jaegera, nie znajdziemy ani 20% bawełny; ta ostatnia wyrastać będzie na polskich wierzbach...

Tak prawi, kumoszki, utrzymując, że

najmądrzej ten robi, kto zażyje ziela na spanie i nie obudzi się, aż po roku. Niezła to rada. Warto by w istocie przespać choćby i rok cały, gdyby wiedzieć, że we śnie przynajmniej pozbędzie się człowiek trapiących mar, przykrych wspomnień, obaw i kłopotów, które szczerą ręką sypał rok miniony. Wyliczać tu wszystko zło, jakiego doznaliśmy pośrednio lub bezpośrednio w tym roku, byłoby niepodobni- stwem. Dość wspomnieć, ilu pracowników, zasłużonych na niewie ojczystej, opuściło szeregi, by do nich nie wrócić więcej, a już ta jedna strata boleśnie odczuwa się w sercu.

Z każdej niemal dziedziny pracy wyrwał nam rok ubiegły mężnych bojowników, a już najdotkliwiej ucierpiała literatura i sztuka polska. Patrzmy jeno:

Opuścił nas ostatni lirnik ukraiński, Zaleski Bohdan, a zmarł zdala od stepów uko- chanych, na obcej ziemi. Po nim następuje nieskończenie długi szereg mężów zasłużonych, z których głośniejsze imiona pamiętacie zapewne. Jan Lam, powieściopisarz i felietonista niezrównany, — Jan Dórzanski, dziennikarz zasłużony i sztuk pięknych zwolennik gorący, — Łyskowski Ignacy, ekonomista i poseł do parlamentu niemieckiego, — profesorowie, historycy i literaci: Zatorski Maksymilian, Alt Aloizy, Kirko Adam, Koszutski Nestor, Łętowski I. J. zmarły na wyspie Maurycego, Czapliski Władysław, Czajkowski Michał, Bartoszewicz Adam, Szturm Ludwik, Głębocki Józef, ksiądz Jan Narkiewicz, Zawadzki Józef, malarstwo i rzeźbiarstwo poniosły też dotkliwe straty, że wspomnę tylko Grabowskiego Andrzeja, Hadziewicza Rafała, Cengera Faustyna, Mikulskiego Feliksa, Sosnowskiego Oskara i Zielińskiego Aleksandra. Sztukę dramatyczną osierpili: Królikowski Jan, Chomiński Michał, a wyprzedził ich słynny ongi „Jontek” Dobrski Julian. Znakomity fortepianista Śmietani- ski Emil poniósł śmierć nagłą podczas ka-

tastrofy kolejowej w Mödling. — jeden z najzdolniejszych inżynierów polskich, Milczarski Leon, zmarł w Nowym Orleanie. A jakże długa byłaby lista zasłużonych obywateli, lekarzy, weteranów! Niepodobna pominąć w tym spisie pamiątkowym Łucyi z Giedroyców Rautenstrauchowej, Chomentowskiej Konstancyi i Brzezińskiej Filipiny. Ostrą ręką rwał rok ubiegły na niewie naszej, a jakoby niedość mu było tych ofiar, w ostatnich dniach jeszcze sięgnął po trzech ludzi, którzy krwią i duchem zrosili ze społeczeństwem: we Lwowie zabrał księdza Kalinkę Waleryana, w Warszawie Szymanowskiego Wacława, a w Poznaniu Kantaka Kaźmierza, jednego z najdzielniejszych posłów i najgodniejszych obywateli wielkopolskich.

Pożegnał nas wreszcie 1886-ty. Krzyżyk mu na drogę, — ciężki był i żałować po nim nikt chyba nie ma powodu. A jednak trzeba mu oddać tę sprawiedliwość, że rozbudził życie przemysłowe, dał muzeum wspaniałe i wystaw kilka. To jeszcze nie wszystko: jeżeli wierzyć dziennikom warszawskim, nastraszył on Niemców do tego stopnia, że co który przyjedzie do Królestwa, to w te pędy zmyka z powrotem, takiego pietra napędzają mu marsowe miny przemysłowców warszawskich. Słusznie! Zamiast Niemców, przybywają tedy tłumnie francuzi i anglicy z kapitałami, poszukując dobrej lokaty. No! teraz możemy chyba spokojnie być o przemysł krajowy... Tak, tak! Nie Niemiec, to francuz, anglik, amerykańczy wreszcie, ale polaka nie widać. My sobie za to urządzamy wystawę potrzeb domowych, z której złośliwy cudzoziemiec mógłby naprawdę wysnuć wniosek, że chodzimy bez butów...

Gdyby ze wzrostem liczby dzienników, szedł u nas równoległy pożytek dla kraju, w takim razie należałoby dobrą notkę zapisać na rachunek ubiegłego roku. Podczas gdy przy schyłku 1885-go b. dano ogólnie na obojętność do czytelnictwa i przemy-

moskiewskich. Wyobraźmy sobie, iż fabryki nadwiślańskie rozwijają się kosztem wewnętrznym, że ich wyroby wypychają właściwie rosyjskie z rynków wewnętrznych, fabrykanci moskiewscy dojrżeli w tem niejako „podjadanie cudzego chleba”. Stąd ich niedorzeczne pretensje do ochrony fabryk wewnętrznych od konkurencji polskich, za pomocą przeciągnięcia linii celnej. Jednakże niema chyba zasady do kategorycznego twierdzenia, jakoby fabrykanci polscy oparli swoją pomyślność na niepowodzeniach rosyjskich. Jeśli, jak to oświadczył (i niejednokrotnie) p. minister finansów, *brak pieniędzy* wśród ludności wewnętrznej Rosyi, wywołał zmniejszenie popytu na ojcyste wyroby fabryczne, to chyba ta sama ludność nie znalazłaby również środków na nabywanie fabrykatów polskich. „Przyczyna powodzenia fabryk polskich opiera się także, jak się zdaje, na tem, iż fabrykanci polscy starają się uzyskać zbyt swych wyrobów tam, dokąd nasze wyroby wewnętrzne zaledwie że się dostają. W swoim czasie donoszono w pismach o nader nauczającym dla moskiewskich kitowiczów fakcie zakupu przez fabrykantów łódzkich u księgarzy tyfliskich podręczników do nauki niektórych języków wschodnich, celem tem skuteczniejszego zbytu fabrykatów. „Coby powiedział, — pismo z tego powodu, „Nowoje Obozrenie, — moskiewski stan kupiecki, gdyby się znalazł śmiełek, któryby mu zaproponował pójść za przykładem fabrykantów łódzkich? Zapewne śmiełek ten bokami swoimi odpowiedziałby za bisurmańską propagandę...”

Lecz, wyrażając się ściśle, fabrykanci polscy, wobec wszystkich swych powodzeń, przedstawiają do pewnego stopnia *hołdów ofiarnych*. Na nich panowie Szarapowie et consortes zwalają całą winę niepowodzeń przemysłu moskiewskiego, poprostu dlatego, bo nie mają do kogo się przyczepić. W całej zaś Polsce suma produkcji bawełnianej (nawet w peryodzie swego największego rozwoju w r. 1884) zaledwie dosięga *czwartej* części sumy produkcji fabryk w guberniach wewnętrznych. Stąd rzecz oczywista, iż dla pomyślności naszego przemysłu wewnętrznego, wielce niedostatecznym okazałoby się ograniczenie przemysłu nadwiślańskiego. Położenie pierwsze może się polepszyć tylko wtedy, gdy zbyt fabrykatów wewnątrz kraju będzie zabezpieczony, co się da osiągnąć przez stopniowe podniesienie dobrobytu głównego konsumenta — ludności.

Sch, któryże w ten sposób zewnątrz — one kwestyi, „Nowosti” przechodzi, — następnym artykule do jej wewnętrznej właściwości, do których zaliczają przygotowanie techniczne kierowników zakładów. I tu pismo przytacza naucające dane. Według nich bowiem, w 5,29 fabrykach, co do których zebrano wiadomości, na 5,647 kierowników fabrykacji, techników było tylko 508 a reszta ludzie bez specjalnego przygotowania technicznego. Wśród tej ostatniej kategorii rosyjan 81,6%, cudzoziemców — 7,4%, — techników zaś rosyjan — 5%, cudzoziem-

ców — 4%. Tak więc tylko 7% ogólnej cyfry kierowników posiada wykształcenie techniczne. Tymczasem techników wcale nie brak; w 1884 r. np. kontyngens techników, którzy ukończyli kursa w instytucie technologicznym w Petersburgu, w szkole technicznej moskiewskiej i politechnice ryskiej dosięgnął cyfry 2,000. Mała ich część zaledwie mogła uzyskać zatrudnienie fabryczne. Przyczyną tego, zdaniem pisma, jest ciemnota i zacofanie samych właścicieli fabryk, często nawet piszą i czytają nieumiejętnie i najmniejszego pojęcia o znaczeniu wiedzy i pożytku nowych udogodnień i wynalazków niemających.

Taki stan rzeczy — kończy pismo — wynika z nadmiernego obłożenia cłem fabrykatów zagranicznych. Krywając się za taryfą jak za murem chińskim, nasi kierownicy przedsiębiorstw fabrycznych mogą sobie żyć i prosperować, nie troszcząc się wcale o jakieś tam techniczne ulepszenia. A zresztą: w czemże się będzie zawierała nasza „samobytność”, jeśli w tak ważnej sprawie, jak przemysł fabryczny, pójdziemy w ślady „zgnitego zachodu...”

SPRAWOZDANIA TARGOWE.

Gielda. Petersburg, 28 grudnia. Pod wpływem gorzkiej wiadomości z gieldy berlińskiej, zaczęło znowu słabnąć nastrojenie na targach wexlowym. Pierwszorzędne wexle bankierskie nabywano dziś po 22 1/2 — 22 3/4 na Londyn, po 112 1/2 na Amsterdam, po 189 1/2 na Berlin i po 235 1/2 na Paryż. Wexle z drugiej ręki i tary wywozowe znajdowały nabywców po 22 1/2 na Londyn, po 112 1/2 na Amsterdam, po 190 1/2 na Berlin i po 236 na Paryż. Złoto nabywano po 8 rs. 83 1/2 kóp. za półimperyal. Na targu papierów publicznych panowało ożywienie, przy uspokojeniu mojem. Bilety bankowe i pożyczki wschodnie utrzymały się na wczorajszym poziomie. Notowania kolejowa nabywano po 93 1/2, pożyczki premijowe po 243 1/2 — 244 1/2, za emisję pierwszą i po 224 1/2, za drugą. Obligacje miejskie petersburskie miały popyt po 93 1/2 — 94 1/2, moskiewskie po 94 1/2, odeskie po 92 1/2, listy zastawne towarzystwa wzajemnego kredytu ziemskiego metaliczne nabywano po 160 — 160 1/2, kredytowe po 94, listy zastawne charkowskie po 95 1/2, charkowskie po 102 1/2, półwaxskie po 100 1/2, moskiewskie po 102 1/2, besarabsko-tauruckie po 100 1/2. Przedmiotem bardzo żywych obrotów były akcje banków: dyskontowa po 782 rs., międzynarodowa po 481 rs., rosyjskie dla handlu zagranicznego po 331 rs., i wólko-kamskie po 577 rs., charkowskie ziemskie po 837 — 838 rs., petersbursko-turskie po 340 — 341 rs. Z akcyj towarystw ubezpieczeń od ognia popyt miał akcyje drugiego towarzystwa po 285 — 287 rs., „Salamandra” po 640 — 642 rs., i „Rosysa” po 353 rs., z kolejowych akcyj głównego towarzystwa po 283 1/2, z rezerwy po 281 1/2.

Z gieldy berlińskiej donoszą pod dniem 29 grudnia. Regulacja końcomiesięczna skończyła się dzisiaj. Do ostatniej chwili dawad się uczuwać dotkliwy brak pieniędzy, których trudno było dostać nawet po wysokich stopach procentowych. Płaceno za pieniądze na cele prolongacyjne 6 1/2 — 8 1/2, lecz nawet z tą ostatnią stopą oddawcy byli bardzo wstręmięzliwi. Dopiero w drugiej połowie gieldy, gdy regulacja końcomiesięczna była już skończona, łatwiej było o pieniądze i odarowano je na koniec miesiąca po 7 1/2. Dyskonto prywatne pozostało bez zmiany na 4 1/2, lecz po tej stopie dotrę wexle były poszukiwane. Przy prolongowaniu papierów rosyjskich placeno: od pożyczek mieszanych 0.10% rep., od pożyczki z 1884 roku 0.10% rep., od pożyczki z 1880 roku 0.05% rep., od pożyczek wschodnich 0.075% dep., od rubli 1 m. rep.

Wszystkie kolonie dokoła Łodzi, zakładając Gesang-Vereiny? Mielimy w krótkim czasie świat zadziwić skrzętnością staran, tymczasem, ile mi wiadomo, jeden z nas dopiero zrobił co do niego należało. A reszta? Zerwaliśmy się i... klap! co? Nie! nie sądzę, aby tak źle było miało, a jeżeli przypominam inicjatorów, że czas ucieka, to ze względu na przyszłość, które każę kuć żelazo, póki gorące.

W ostatnich dniach nadbiegła wieść o zatwierdzeniu ustawy towarzystwa subiektyw handlowych w Łodzi. Patrząc państwo... Cicha woda brzegi rwie, to prawda, nie spodziewałem się jednak, że przyszłowie to wypadnie mi. zastosować do subiektyw handlowych, wogóle nie grzeszących cichością... A jednak, nie mówiąc o tem nikomu, postarali się oni o sankcję dla swej instytucji — i kiedy uważałem już całą sprawę za przepadłą, ona tymczasem rozwija się w najlepszą. Nie idzie zatem, abym, poprzestając na zaznaczeniu czynnej inicjatywy ze strony adeptów Merkurego, nie pokusił się o postawienie niedyskretnego zapytania: co się stało z kwestyą wznowienia, o którą w swoim czasie rozbija się organizacja stowarzyszenia? Jak załatwiono tę kwestyę? Przypuszczam, że inicjatorowie przeszli nad nią do porządku dziennego, — przypuszczam też, że stało się przeciwnie. Przypuszczam wolno. Abym zaś mógł bez skrępowań interesować się rozwojem tak pożytecznej instytucji, rad bym wiedzieć poprzednio, która grupa postarała się o zatwierdzenie ustawy: czy holdacya zasadom separatyzmu w srywach pomocy koleżeńskiej, czy też pragnąca stowarzyszenia dla wszystkich wogóle subiektyw handlowych, powodujących się w zawodzie swoim jedynie zasadą uczciwości i przyzwoitości. Nikt z zainteresowanych w nowo-zatwierdzonym stowarzyszeniu nie raczył dotychczas objaśnić w tej mierze redakcyę „Dziennika Łódzkiego”. Radbym uwierzyć w najlepsze, ale — przypuszczam

Z gieldy łódzkiej donoszą pod dniem 29 grudnia. Przy regulacji końcomiesięcznej wystąpił wczoraj bardzo wielki trudność. Pieniądzy na cele prolongacyjne wogóle można było dostać tylko po 8 — 10%, lecz przy prolongowaniu amerykańskich papierów kolejących trzeba było płać 15 — 20%. Ctery firmy zawiesiły wczoraj wypłaty, zdaje się jednak, że są to upadłości mniejsze. Bezpośrednia komunikacya telegraficzna Londynu z Łodzi stała się przerwana, prawdopodobnie skutkiem burz śniegowych, które szalały na początku tygodnia w Anglii południowej. Telegramy z Londynu przychodzą obecnie do Berlina przez Valencję (Hispanja), przyczem opłata wynosi 1.25 rs. od wyrazu.

Targi zbożowe. „Przewodzenie tygodniowe (za dniem 29 grudnia). Śnieg padał w dalszym ciągu, obfite, lecz później stopniał w części, gdyż w ciągu tygodnia nastąpiło łagodne powietrze. Zanim na otwartem polu są jednak jeszcze dostatecznie przykryte i nie ma żadnego powodu do obaw. Skutkiem wielkiej zawiei śnieżnej powstały p w Warszawie przerwy w komunikacji; nietylko war nie mógł zdążyć w porę na miejsce przeznaczenia, lecz często brakło nawet wiadomości o p biegu interesów na pojedynczych rynkach. Pz tego i święta były także przeszkodą dla prawidłowego rozwoju interesów. — Mimo to w mieście a r o d o w y m handlu zbożowym wytworzył się nastrojenie lepsze niż w tygodniach poprzednich. P badac do poprawy dała przedewszystkiem geryka, nadających, pomimo powiększenia jawch zapasów o około 1 1/2 miliona, masli, praw z każdym dniem wyższe notowania, ponieważ Anglii i Francji nadchodzi tam ciągle wielkie oena kupna. Oba kraje, tak ważne dla przodu zboża, zastosowały się z łatwością do wyższych dań, wobec wielkiego ciągle zapotrzebowania. Za ich przykładem także wszystkie inne kraje przybrały postawę odpowiednio moją, lecz obcy do do rozległości pozostawiali wiele do życzenia, głównie światom i obecnie brakowi gotowości p pniać należy. — Ostatnie depesze z Ameryki nie nadeszły, nie ma więc dzisiaj zwykły cyf porównawczych, to jednak jest rzecz pewną, że notowania podniosły się znowu pomimo szego powiększenia zapasów i znacznego wywozu o głośnie przypisać należy wielkiemu zapotrzebowaniu do Anglii. Skutkiem burz nie udało się sprowadzić ładunki do W. Brytanii, masli więc zaczęły z zapasów i skutkiem tego ca przybrały kierunek zwykły. Na późniejsząnotawę wykonawano wielkie zakupy, szczególniej z Ameryki; z wybrzeża nie nie odarow. Cała ilość, jaką mogli rozporządzać spożywczy, wynosiła 403,727 kwr. czyli o 130,000 kwr. mniejszanię są potrzebni. W drodze do W. Brytanii znajduje się 2,041,000 kwr. wobec 1,10,000 kwr. przed rokiem. — Moję uspokojenie targów gieldskich przeniosło się także na francuskie, zwłaszcza, że skutkiem świąt poprawił się handel akcy. Na targach włoskich donosy były ma i podobnie jak na gieldach terminowych, pochwilem osłabieniu wzmocniło się tam uspokojenie, tembardziej, że po świątach wystąpił większy popyt. — Na targach belgijskich róg był niezmierny, dopiero po świątach przybrał większe wymiary, lecz uspokojenie było ciągle mone, szczególniej dla pszenicy. — Targi holsenderskie, także początkowo spokojne, uabrały się w większego ożywienia, co płać w większym popytowiu na żyto przypisać należy. — Na Renie nie widać bynajmniej poprawy w położeniu interesów. Skutkiem zawiei śnieżnej udział w handlu był bardzo mały. — W dniach ostatnich wzmocniło się trochę uspokojenie, gdyż wystąpił większy popyt. — W podobnym położeniu znajdowały się targi południowo-niemieckie, gdzie wstręmięzliwość pozbawiających dotrwała aż do świąt tem łatwiej, że przedtem zaopatrzono się dosyć obficie, a dowozy były niezauważne. — Na targu berlińskim pawało uspokojenie moone, chociaż ruch pozostawał ciągle jeszcze w granicach ciasnych i dopiero wczoraj ożywił się trochę. Na początku tygodnia stosunki pieniężne, a później brak pieniędzy, powstrzymywały od nowych zakupów. Wreszcie święta ścieśniły zakres obrotów, lecz po ich upływie popyt uzyskał stanowisko przewagi. Notowania pszenicy podniosiono o 2 1/2 — 2 3/4 m. żyto notowano wkońcu wyżej o

3 1/4 — 1 m. — W Austrii i Węgrzech y ruchu dosyć ożywionym, uspokojenie wzmocniło się tem łatwiej, że wywóz maki do Anglii większa się ciągle, więc zapotrzebowanie pszenicy na teraz i na dostawę późniejszą wzrasta, podus gdy podaż jest wstręmięzliwa, gdyż właścicieli i oddawcy spodziewają się poprawy cen w najbliższej przyszłości, wobec wzrastającego z kadem dniem zapotrzebowania w W. Brytanii. — Rosyi porty są w części zamknięte, skutkiem utworzenia się lodów, lecz pomimo tego pobył się wywóz. Wywóz jednak przeważnie idzie znowu do Berlina, gdzie żądania są jeszcze ciągle zbyt wygórowane. Tymczasem wytyki z wnętrza kraju do portów powiększają się, da po części nawet są bardzo wielkie.

Bawenna. Hayre, 28 grudnia. Sprzedano 1076 bel. Bardzo ordynaryjna Louisiana 65.50, gorsza 62.00, Georgia dobra ordynaryjna 65.50, ordynaryjna 64.50, na gr. 63.25, na st. — lt. — mr. 62.50, na kw. — maj-cz. 63.50, na lp. 64.90. Oomra dobra ordynaryjna 50.00, Broach dobra ordynaryjna 56.00.

Przemysł, Handel i Komunikacye.

Petersburg. Projekt ustawy hypotecznej, nowa ustawa wksłowa i projekt do prawa o warrantach, wniesione już zostały do rady państwa.

Górnictwo. Specyalna komisya obradująca pod przewodnictwem dyrektora departamentu górniczego, Kulibina, uznała za słusne przychylić się do prośb właścicieli zakładów górniczych i hamerni i postanowiła wystąpić z projektem przywozu surowca zagranicznego, przy równoczesnem a stopniowem zwiększaniu cel na żelazo. Jednocześnie p. minister skarbu zgodził się na udzielanie pożyczek bankowych właścicielom zakładów górniczych, a prztem obiecał, iż przepisy o sola-wexslach, obowiązujące ziemian, zastosowane również będą i do właścicieli kopaliń i hamerni.

Bankructwa w Mińsku. Wczoraj podaliśmy krótką wzmiankę o bankructwach w Mińsku gubernialnym. Do „Wieku” donoszą, że bankructw tych jest *ośm* na sumę ogólną 2,400,000 rs. Pierwszy zawiesił wypłaty „dom handlowy” Ginzburgow, a ta upadłość pociągnęła za sobą bankructwa kilku głośnych firm, handlujących przeważnie drzewem. Zeldowicza pasywa wynoszą 1,200,000 rs., Bernszajnów — 400,000 rs. i Rabinowicza — 300,000 rs. Oprócz tych firm zawieszają wypłaty jedna za drugą następujące firmy: Eltermana prowadzącego hurtowy handel drzewem i olejem, pasywa wynoszą rs. 80,000. Wślad za nim poszła firma A. Munweza (handluje hurtowy bakalaniami); Munwez zbankrutował na 92,000 rs. Kupiec leśny Daniszewski, którego pasywa dosięgają 76,000 rs. hurtowy skład sukna i kortów Szapiry, pasywa rs. 60,000; na koniec kupiec Rakowski, pasywa rs. 32,000. Rzecz naturalna, że wszystkie większe bankructwa musiały wywołać mnóstwo mniejszych, dotąd jeszcze nieznanych. Wskutek też upadłości rzeczonych straciły grubo firmy: braci Luril około 400,000 rs., oraz miński bank handlowy przeszedł 250,000 rs. Miński bank wzajemnego kredytu mało ucierpiał, gdyż operuje więcej w sferach ziemiańskich. Bezpośrednim rezultatem tylu, tak znacznych jak na Mińsk bankructw, niezmierny po-

wano zwiniecie wielu wydawnictw, to przeciwnie w r. 1886 przybyła ich dość pokaźna liczba. Oto tytuły: Tellus, Przemysłowiec, Głos, Życie i Tygodnik powszechny, — w projekcie są jeszcze: Wista i pismo dla dentystów. Nie jest że to objaw pocieszający? Jest, naturalnie. Każde z nowych pism wierzy, że ma jakąś misję do spełnienia i — że spełni ją szlachetnie. I ja w to najmocniej wierzę. Co do czytającej publiczności, to już jej rzecz, jak się ma obracać w tej powodzi prądów, systematów i podporządkowań, ażeby nie utonąła. Bądź co bądź, z radością powitałbym narodziny „Wisły”. Projektowany program tego pisma obejmuje badanie kraju pod względem bogactw, zabytków, zwyczajów, właściwości zewnętrznych i duchowych. Byłaby to nowa i pożyteczna praca, — może też dlatego daje najdłuższe czekać na siebie.

My, łodzianie, nie mieliśmyby powodu do specjalnych utyskiwań na stary rok, gdyby nam nie był w spuściznie ospy pozostawił... Ale! *à propos* ospy! Pozwólcie czytelnicy, że zaprowadzę was na chwilę do szpitaliku przy Konstantynowskiej, aby wam pokazać, jak nie należy urządzać tego rodzaju instytucji, jeżeli mają nieść ulgę cierpiącym. Wy, miłe czytelniczki, nie chodźcie za mną...

Oby się już raz towarzystwo lekarskie ukonstytuowało. Program działalności jego tak jest obfity, że niezawodnie znalazłoby drogę do usunięcia nadużyć podobnych... Ale coż, kiedy się jeszcze nie ukonstytuowało!

Towarzystwo lekarskie jest właśnie jednym z cennych podarków, jakimi obdarzył nas rok 1886. Następnie otrzymaliśmy towarzystwo muzyczne...

Ale, ale! Czy będzie już raz to towarzystwo, czy nie? Przepraszam, chciałem powiedzieć, czy zaczniemy nareszcie krzątać się około zawiązania tego towarzystwa, czy poczekamy jeszcze, aż wyprzedzą nas

najgorsze, a jak rzekłem wyżej, przypuszczam wolno wszystko.

Doliczając do rachunku za rok ubiegły dwa gimnasia i przystulek dla starców i kalek, wreszcie rozstrzygnięta ostatecznie kwestyę tramwajów w Łodzi, przyznać musimy, że od względem urzędów pożytecznych dla miasta, rok 1886-ty był nam dość przychylny. Rubryka „na” przedstawia się zatem względnie przyzwoicie. A rubryka „winien”? Ta należy już z porządku rzeczy do roku 1887-go, który będzie rkiem.

Trećim, odkąd poruszono w Łodzi projekt założenia przytulku dla obłąkanych, co się przeszkadza, iż biedni ci włożą się szarpas po mieście, bez opieki i pomocy, wytawieni na uragowisko tłumy.

Drugim, od czasu, jak wartość domów w Łodzi poszła znakomicie w górę, a miło to domy stoją jak stały nieotyunkowale, bez studzien porządnych, bez chodników i najskromniejszych wygód, jakich dziś już używa każdy przeciętny lokator w mieście postępowem; o palcach się nie mówi...

Drugim, odkąd stale misję cywilizacyjną spełnia teatr żydowski-niemiecki, żywiąc niepotrzebnie magdeburskich aktorów, którzyby w rodzinnych stronach niezawodnie lepszych doznawali powodzeń...

Trzecim, odkąd corocznie w porze „gwiazd kowej” przynoszą dzienniki wieść o budowie drogi żelaznej z Łodzi do Kalisza, aby ją za kilka dni odwołać...

Dwudziestym, odkąd wykreamy nogi na kapitalnych brukach łódzkich.

Czwartym, odkąd agituje się wielkie dzieło wodociągów i kanalizacyi...

Dziesiątym, odkąd mieszkający z Długiej, Zachodniej, Zawadzkiej, Nowej Pragi, św. Andrzeja i wielu innych ulic bocznych wraz z Wólką, domagają się latarni gazowych, płacąc „latarniowce” do kasy miejskiej...

Trzecim, odkąd w towarzystwie dobro-

czynności powstał projekt założenia ochronki dla sierot...

I t. d. Ktoby jeszcze jakie daty posiadał, niechaj będzie łaskaw zawiadomić mnie o tem, zamierzam bowiem wydać w roku przyszłym wielki kalendarz pamiątkowo-humorystyczny. Do współpracowników zapraszam najuprzejmiej wszystkich humorystów miejscowych i wszystkie panie, interesujące się literaturą nadobną. Ustanawiam zarazem konkurs: autor najlepszy utworu humorystycznego wierszem lub prozą, otrzyma jako honorarium jeden egzemplarz kalendarza bezpłatnie, z warunkiem, że za drugi zapłaci.

Cóżby tu jeszcze powiedzieć przy Nowym Roku?

Z przyjemnością spostrzegam, że fabrykanci trochę się coraz serdeczniej o dobro klasy robotniczej, zakładają szkoły fabryczne i dają chorym robotnikom pomoc bezpłatną. Z przyjemnością czytam oświadczenie starszych majstrów Geitnera i Arlta, iż w fabryce p. Poznańskiego robotnicy nie płacą ani grosza do kasy chorych, — żal mi tylko, iż na tegoż pana Geitnera odbieram co tydzień listy, ze skargami robotników. Ale nie spodziewałem się w liście pomienionych starszych majstrów znaleźć tak czystego języka polskiego i tak rozumnej swady, sądziłbym, iż to napisał jakiś dyrektor fabryczny... Ksiądz pastor Angerstein przemówił podczas „uroczystości gwiazdkowej” w resursie fabrycznej na Księżym Młynie do polskich dziecię polsku... Stara parafia katolicka krzta się żwawo około zbierania fundusów na budowę kościoła... Wreszcie „Dziennik Łódzki” rozpoczął dziś czwarty rok istnienia, — zniżył cenę prenumeraty, a powiększył ilość bezpłatnych dodatków...

Sarmaticus.

